

Zonnestroom uit je eigen buurt

Informatiememorandum
uitgegeven door Energiebedrijf deA
juni 2017

een initiatief van

Belangrijke informatie

Coöperatie Buurtstroom-deA U.A. i.o. is de uitgevende instelling van de StroomDelen. De datum van uitgifte is 6 juni 2017.

Coöperatie Buurtstroom-deA is een zogenaamde “satelliet coöperatie” van Coöperatie deA U.A.. Het bestuur van Coöperatie deA U.A. is ook het bestuur van Coöperatie Buurtstroom-deA U.A.

Coöperatie Buurtstroom-deA U.A. zal straks eigenaar zijn van de zonnepaneleninstallaties, waarvoor StroomDelen uitgegeven zijn.

De informatie in dit Informatiememorandum geeft de situatie weer op de uitgiftedatum, tenzij uitdrukkelijk anders aangegeven. De in het Informatiememorandum opgenomen verwachtingen, veronderstellingen, analyses en berekeningen, commentaren en prognoses zijn uitsluitend verstrekt ter informatie en vormen geen garantie voor het beoogde resultaat.

Voor inlichtingen kunt u contact opnemen met:

deA
Ecofactorij 18
7325 WC Apeldoorn
info@de-A.nl,
055 386 3366
www.buurtstroomapeldoorn.nl

Contactpersonen:

- Michiel Roemer (projectleider Buurtstroom)
- Gertine Wilders (communicatieadviseur)
- Michael Boddeke (directeur)

Er is geen vergunning- en prospectusplicht voor deze aanbieding.

De in dit document beschreven aanbieding wordt aangeboden zonder goedgekeurd prospectus als bedoeld in artikel 5:2 van de Wet op het financieel toezicht, met gebruikmaking van de vrijstelling als bedoeld in artikel 53, lid 2 van de Vrijstellingsregeling Wet financieel Toezicht.

**Let op! U belegt buiten AFM-toezicht.
Geen vergunning- en prospectusplicht voor deze activiteit.**

Inhoudsopgave

1	Wat is Buurtstroom Apeldoorn?	4
2	Hoe werkt het?	5
2.1	De Regeling Verlaagd Tarief.....	5
2.2	De Coöperatie Buurtstroom-deA.....	5
2.3	De deelnemer.....	6
2.4	Looptijd en levensduur.....	8
2.5	De zonnepaneleninstallatie.....	8
3	De locaties.....	9
4	Financiën	10
4.1	Deelnemer	10
4.2	Coöperatie Buurtstroom-deA.....	11
4.3	Wet financieel toezicht	12
4.4	Externe review	13
5	Hoe werkt de inschrijving?	14
5.1	Wat gebeurt er als voldoende deelnemers hebben ingeschreven?.....	14
6	Risico's.....	16
6.1	Belangrijkste risico's.....	16
6.2	Risico's bij aanvang	17
6.3	Risico's bij exploitatie	17
	Bijlage A: Afkortingen en Begrippen.....	19
	Bijlage B: deA en Buurtstroom-deA	20

I Wat is Buurtstroom Apeldoorn?

Buurtstroom Apeldoorn is een initiatief van duurzame energiecoöperatie Apeldoorn (deA) en maakt zonne-energie voor iedereen in Apeldoorn mogelijk. Het project richt zich met name op particulieren en bedrijven die zelf geen mogelijkheden hebben om zonnepanelen te plaatsen.

Buurtstroom Apeldoorn zorgt voor een geschikt dak waarop particulieren en bedrijven in de buurt samen zonne-energie kunnen opwekken. Voor velen is het om uiteenlopende redenen niet mogelijk of niet wenselijk om op eigen dak zonne-energie op te wekken (Figuur 1). Uiteraard kunnen particulieren die wel een geschikt dak hebben ook meedoen.

Figuur 1. Argumenten om mee te doen.

Buurtstroom Apeldoorn bestaat momenteel uit een aantal projecten. Voor ieder project is een dak en de daaromheen liggende buurt geselecteerd. Sommige projecten zijn zover gevorderd dat ze kort na de uitgiftedatum open zullen staan voor inschrijving. Andere projecten zijn nog in de ontwikkelfase. Het idee achter Buurtstroom Apeldoorn is dat het initiatief inspireert, en dat pandeigenaren en/of andere enthousiaste buurtbewoners zich aanmelden om een nieuw project te beginnen onder de paraplu van Buurtstroom Apeldoorn. De locaties en de desbetreffende postcodegebieden zijn op de website van Buurtstroom Apeldoorn te vinden.

Hoofdstuk 2 vertelt hoe Buurtstroom werkt, wat de achtergrond is, en wat het voor deelnemers betekent. In hoofdstuk 3 wordt aangegeven welke informatie over de locaties wordt gegeven. Hoofdstuk 4 gaat in op de financiële kant van de zaak. De inschrijvingsprocedure komt in hoofdstuk 5 aan de orde. Aan elke investering zijn risico's verbonden, zo ook aan dit project. Hoofdstuk 6 gaat daar nader op in. Voor de planning en de beslismomenten in het project wordt verwezen naar de website van Buurtstroom Apeldoorn.

2 Hoe werkt het?

Bewoners en bedrijven die in de 'buurt' van een pand met een zonnepaneleninstallatie (ook wel buurtopwekker genoemd) gevestigd zijn kunnen deelnemen aan Buurtstroom. Deelnemen aan een project houdt in dat bij aanvang een bepaald bedrag aan zogenaamde StroomDelen wordt geïnvesteerd, en dat gedurende 15 jaar de deelnemer een teruggave van energiebelasting over de opgewekte stroom van zijn energieleverancier ontvangt. Een StroomDeel kan als het financiële equivalent van een zonnepaneel gezien worden.

Alle Buurtstroomprojecten zijn gebaseerd op dezelfde uitgangspunten. Welke dat zijn en wat dat voor de deelnemer betekent, wordt hier uit de doeken gedaan.

2.1 De Regeling Verlaagd Tarief

De financiële basis van de Buurtstroomprojecten is de Regeling Verlaagd Tarief, ook wel bekend onder de meer populaire naam 'de postcoderoosregeling'.

De Regeling Verlaagd Tarief, is een stimuleringsmaatregel van de rijksoverheid. Het principe achter de regeling is dat huishoudens en kleine bedrijven investeren in duurzame opwek bij hen in de buurt. Wanneer voldaan wordt aan de eisen van de regeling krijgen deelnemers vrijstelling van de energiebelasting over het aandeel van de door hun opgewekte energie.

De eisen die worden gesteld om in aanmerking te komen voor de Regeling Verlaagd Tarief zijn:

- De opwekinstallatie moet eigendom zijn van een coöperatie (of VvE)
- Deelnemer moet lid zijn van de coöperatie (of VvE)
- Deelnemer moet wonen/werken in hetzelfde postcodegebied (Zie: hoofdstuk 3) als waarin de opwekinstallatie zich bevindt.
- De collectief opgewekte stroom dient gecertificeerde (voorzien van GvO's) groene stroom te zijn.
- De collectief opgewekte stroom wordt verdeeld over de deelnemers naar rato van hun inbreng.
- Deelnemer moet beschikken over een kleinverbruik aansluiting.
- De vrijstelling energiebelasting wordt toegepast op de persoonlijke energierekening van de deelnemer. (Over de eerste schijf tot maximaal 10.000 kWh per jaar).
- Deelnemer mag ook een ondernemer zijn mits de onderneming geregistreerd staat met een kleinverbruik aansluiting. Verder geldt als voorwaarde dat een ondernemer niet meer dan 20% van het kapitaal van de coöperatie mag inbrengen.
- De vrijstelling energiebelasting geldt voor een periode van vijftien jaar.

2.2 De Coöperatie Buurtstroom-deA

Ten behoeve van de Buurtstroomprojecten wordt er een energiecoöperatie opgericht met de naam Coöperatie Buurtstroom-deA.

Deelnemers worden, per definitie, lid van Coöperatie Buurtstroom-deA. De contributie is 0 euro. Leden zijn samen eigenaar van de coöperatie en hebben medezeggenschap. De statuten van Coöperatie Buurtstroom-deA zijn te raadplegen op de site: www.buurtstroomapeldoorn.nl.

Het project Buurtstroom Apeldoorn wordt ontwikkeld door deA. Belangrijke elementen bij de ontwikkeling zijn:

- Opstellen van een business case met daarin alle financiële kentallen.
- Het opstellen van de statuten en het oprichten van de coöperatie.
- Het opstellen van een StroomDelenreglement.

- Het opstellen van een recht van opstal waarin de rechten en plichten van betrokken partijen geregeld wordt.
- Het doen van een aanvraag bij de belastingdienst. De belastingdienst moet goedkeuring verlenen aan het voorgestelde project. (Zie: hoofdstuk 5.1)
- Het doen van een subsidieaanvraag bij de provincie Gelderland. De provincie Gelderland heeft, onder bepaalde voorwaarden, middelen om 20% van de investering in de zonne-installatie te vergoeden. (Zie: hoofdstuk 5.1)
- Het werven van deelnemers.
- Het selecteren van een installateur die de zonne-installatie gaat bouwen.

Nadat het project is ontwikkeld door deA wordt Coöperatie Buurtstroom-deA eigenaar van de zonne-installatie en verantwoordelijk voor::

- Het afsluiten van een stroomovereenkomst, ofwel een PPA (Power Purchase Agreement) met een energieleverancier.
- Het afsluiten van een onderhoudscontract en een verzekering.
- Het aanmelden van de zonne-installatie bij CertiQ. CertiQ is in Nederland de instantie die vaststelt of de geleverde stroom groene stroom is. CertiQ geeft hiervoor de zogenaamde Garanties van Oorsprong uit (GVO). Deze GVO's zijn geld waard en worden door de coöperatie via de PPA aan de energieleverancier verkocht.
- Het gedurende 15 jaar bijhouden van de administratie van de leden.
- Het faciliteren van de verkoop van de StroomDelen bij verhuizing of overlijden. Dit is de verantwoordelijkheid van de deelnemer, maar de coöperatie kan hierin behulpzaam zijn.
- Het organiseren van ledenvergaderingen, het regelmatig informeren van leden.
- Het hernieuwen van de stroomovereenkomst; PPA's hebben gebruikelijk een looptijd van 1-3 jaar.
- Het onderhouden van contacten met de installateur over schoonmaak en prestatie van de zonnepaneleninstallatie.

Veel van bovengenoemd werk zal door het bestuur uitbesteed worden aan Energiebedrijf deA.

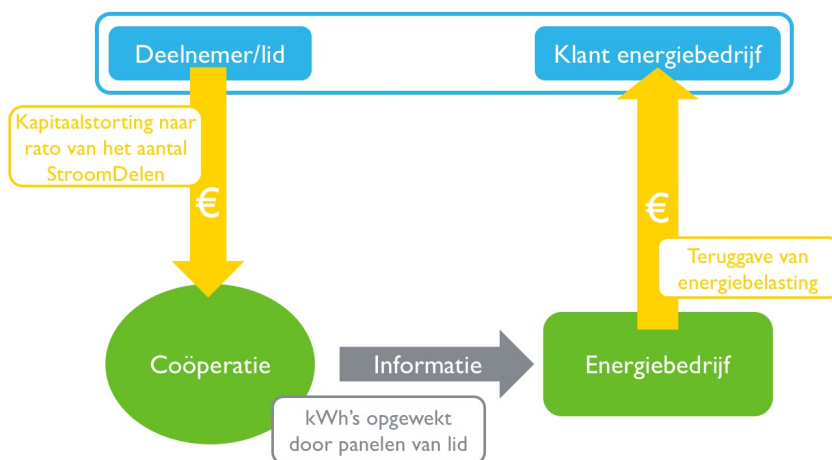
2.3 De deelnemer

De deelnemer wordt lid van Coöperatie Buurtstroom-deA U.A.. Deelnemer voldoet aan de voorwaarden; hij/zij woont binnen het postcoderoosgebied van de betreffende opwekker en beschikt over een kleinverbruik aansluiting.

Deelnemer legt een bedrag in ter waarde van één of meer StroomDelen. Ieder jaar wordt vastgesteld hoeveel energie de zonnepaneleninstallatie heeft opgewekt. Deze energie wordt verdeeld over het aantal uitgegeven StroomDelen.

Onder de Regeling Verlaagd Tarief is bepaald dat deelnemer de teruggave energiebelasting ontvangt over de hoeveelheid opgewekte energie gerelateerd aan zijn of haar StroomDelen. De energiebelasting bedraagt in 2017 € 0,10 per kWh. De teruggave wordt jaarlijks verrekend via de energienota van de energieleverancier van de deelnemer, en wel gedurende 15 jaar, de termijn van de Regeling.

Figuur 2 geeft aan hoe de geld- en informatiestromen in Buurtstroom-Apeldoorn verlopen.

Figuur 2. Geld- en informatiestromen.

De deelnemer doet een kapitaalstorting naar rato van het aantal StroomDelen waarvoor hij/zij wil deelnemen. Daar het een kapitaalstorting betreft wordt er geen BTW over dit bedrag geheven.

Coöperatie Buurtstroom-deA geeft de informatie van de deelnemer door aan de energieleverancier van de deelnemer. Greenchoice is energieleverancier van deA, en koopt van Buurtstroom-Apeldoorn de stroom die de panelen opwekken. De informatie die aan Greenchoice wordt doorgegeven betreft:

- het adres van de deelnemer (postcode; EAN-code en type aansluiting deelnemer)
- de jaarlijks opgewekte stroom (kWh) door de panelen van de deelnemer.

Deze informatie wordt door de belastingdienst gecontroleerd. Als er voldoende deelnemers zijn dient coöperatie Buurtstroom-deA een verzoek tot goedkeuring bij de belastingdienst in.

Voor de deelnemer is het van belang te weten of zijn of haar energieleverancier meewerkt aan de Regeling Verlaagd Tarief. Een energieleverancier is namelijk niet verplicht om mee te werken. Op de website van Buurtstroom Apeldoorn zijn de energieleveranciers vermeld die, zoals momenteel bekend is, aan de Regeling-Verlaagd-Tarief meewerken.

Als de betreffende energieleverancier niet meewerkt, krijgt deelnemer de belastingvrijstelling niet verrekend. Meedoen kan dan nog steeds, maar is uiteraard onaantrekkelijk. Deelnemers kunnen overstappen naar deA/Greenchoice of naar een andere maatschappij die wel meewerkt.

Op het moment van inschrijving kan de deelnemer kiezen om over te stappen naar deA/Greenchoice. Wanneer deelnemer kiest om bij zijn huidige leverancier te blijven, wordt gecheckt of de betreffende energieleverancier meewerkt aan de Regeling Verlaagd Tarief.

Voor deelnemers die bij deA/Greenchoice klant zijn, worden geen administratiekosten gerekend. Greenchoice regelt deze zaken kosteloos. Voor deelnemers bij andere meewerkende energieleveranciers moet de informatie van Greenchoice omgezet worden naar de systemen van de andere maatschappijen. Hiervoor worden administratiekosten gerekend. Het is aan de deelnemer te beslissen of hij of zij wil overstappen naar deA/Greenchoice. In Hoofdstuk 4 wordt met een voorbeeld uitgelegd hoe het werkt.

2.4 Looptijd en levensduur

De Regeling Verlaagd Tarief geldt voor een periode van 15 jaar. Na 15 jaar wordt de relatie met deelnemers beëindigd.

De levensduur van de zonnepaneleninstallaties is langer dan 15 jaar. Zonnepanelen gaan in het algemeen wel 25 jaar mee. Met de eigenaren van de panden waarop de zonnepaneleninstallaties staan, is afgesproken dat zij na 15 jaar de zonnepaneleninstallaties kosteloos overnemen. Daar staat tegenover dat zij gedurende de eerste 15 jaar hun dak kosteloos ter beschikking hebben gesteld.

2.5 De zonnepaneleninstallatie

Over de zonnepaneleninstallatie wordt in dit Informatiememorandum geen specifieke informatie gegeven, zoals bijvoorbeeld over type panelen, omvormers, onderconstructie et cetera. Deze elementen komen pas aan de orde als het betreffende Buurtstroom project rond is.

Bij de voorbereiding is met enkele grote plaatselijke installateurs over dit project gesproken. Daaruit is naar voren gekomen dat een zekere maximumprijs per geleverd vermogen per paneel voor die installateurs haalbaar is. Voor die prijs kunnen zij een zonnepaneleninstallatie met een omvang van 200 panelen of meer werkend opleveren. Op basis van die prijs is de business case van dit project doorgerekend en de prijs van een StroomDeel bepaald.

3 De locaties

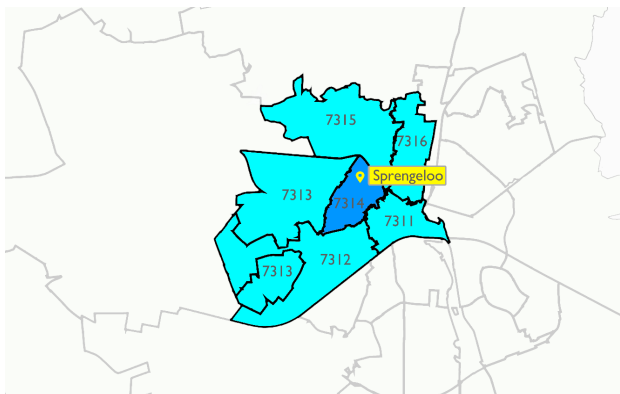
Informatie over de locaties van de opwekinstallatie is op de website van Buurtstroom Apeldoorn te vinden. Per locatie gaat het over:

- Adres en functie van het pand.
- Het bijbehorende postcoderoosgebied, dus welke postcodes bij die opwekinstallatie zijn toegestaan.
- Foto's en andere gegevens van het pand en/of de bewoners en gebruikers.

Als voorbeeld wordt hier het postcodegebied van Sprengeloo gegeven.

pand	functie	adres	postcode	# panelen
Sprengeloo	school	Sprengenweg 81	7314 PH	220

Voor Buurtstroom Apeldoorn/Sprengeloo zijn de volgende postcoderoosgebieden gedefinieerd (Figuur 3). De centrale postcode is in donkerblauw aangegeven. Deelnemen aan Buurtstroom Sprengeloo kan alleen voor hen die in het licht- of donkerblauwe gebied wonen.

Figuur 3 Het postcoderoosgebied Buurtstroom-Sprengeloo

4 Financiën

Met enkele installateurs in Apeldoorn en omgeving is over de kosten van de aanleg van zonnepaneleninstallaties voor Buurtstroom Apeldoorn gesproken. Op basis van die gesprekken is een duidelijk beeld ontstaan wat de aanleg van een zonnepaneleninstallatie met een omvang van tussen de 250 en 500 panelen zal kosten. Met de netwerkbeheerder (Liander) is gesproken over de kosten van de aansluiting van de zonnepaneleninstallatie op het elektriciteitsnet. Ook de andere kosten zijn goed bekend, zoals die voor de verzekering en onderhoud van de zonnepaneleninstallatie, voor de app aan deelnemers, de kosten voor juridische en notariële werkzaamheden, evenals de ontwikkelkosten voor het project Buurtstroom Apeldoorn.

Een belangrijk element in de prijsbepaling is de subsidie die de provincie Gelderland op grond van de Participatieregeling kan geven. De subsidie is 20% van de investeringssom met een maximum van € 100.000,- per aanvraag. De aanvraag kan pas ingediend worden als het project Buurtstroom volledig is geregeld, dat wil zeggen: toestemming van de belastingdienst en opdrachtverleningen aan installateurs. De toekenning van de subsidie is alleen mogelijk als bij aanvraag (in oktober-november) er nog voldoende middelen zijn.

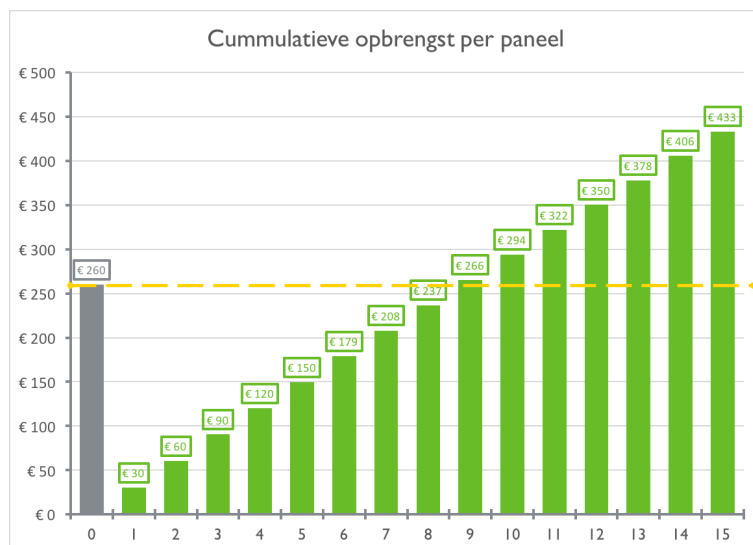
Op grond van deze informatie is de prijs van een zonnepaneel vastgesteld op € 260,-. Daar de inleg als een kapitaalstorting wordt gezien wordt er geen btw geheven. Een StroomDeel is het equivalent van een zonnepaneel.

Bij de vaststelling van de prijs is uitgegaan van een paneel met een vermogen van 275 Wp, momenteel een zeer courante waarde. Een dergelijk paneel produceert jaarlijks naar verwachting 248 kWh.

4.1 Deelnemer

Voor de deelnemer is het financiële plaatje eenvoudig. De jaarlijkse teruggave is de energiebelasting (inclusief BTW) over de geproduceerde energie. In 2017 is de energiebelasting € 0,1013/kWh (ex BTW) en € 0,1225/kWh (incl. BTW). Dat maakt de jaarlijkse teruggave per StroomDeel gelijk aan € 0,1225/kWh * 248 kWh = € 30,38.

Figuur 4 laat zien wat de opbrengst voor de deelnemer gedurende 15 jaar is. Na 15 jaar heeft deelnemer € 433,- teruggekregen bij een inleg van € 260,-. Dit komt na 15 jaar neer op een rendement (IRR) van ruim 7% per jaar.

Figuur 4 Cumulatieve opbrengst per paneel

Voorbeeld

Een deelnemer verbruikt jaarlijks 3000 kWh aan elektriciteit. Als gerekend wordt met 250 kWh/j aan stroomopbrengst per paneel dan zou deelnemer precies 12 StroomDelen kunnen aanschaffen. Dit is echter onverstandig daar bij besparing op energie (bijvoorbeeld door LED-lampjes of een energiezuiniger koelkast of wasmachine) de panelen van de deelnemer meer opwekken dan zijn/haar verbruik. Over het surplus wordt geen teruggave energiebelasting verleend. Daarom wordt de grens op 85% van het huidige energieverbruik gesteld. In dit voorbeeld is dat $0,85 \cdot 3000 = 2550$ kWh/j. Dit geeft ruimte voor 10 StroomDelen.

elektra	Omvang (kWh/j)	Tarief (€ /kWh)	Kosten (€/j)
Verbruik thuis	3000	0,1980 ¹	594
10 StroomDelen	2500	0,1225 ²	-306,25
Netto			287,75

1: stroomprijs+energiebelasting+ODE+BTW

2: energiebelasting+BTW

4.2 Coöperatie Buurtstroom-deA

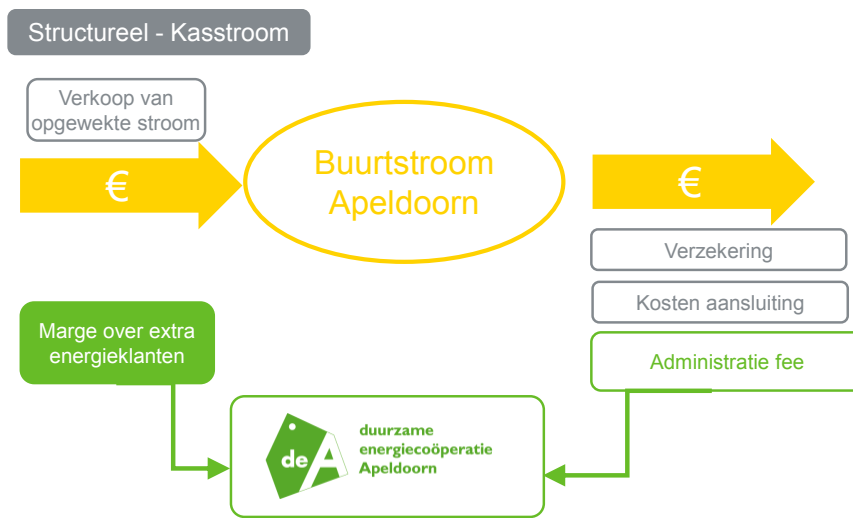
Voor Coöperatie Buurtstroom-deA bestaat de exploitatie uit (Figuur 5):

- Verkoop van de stroom (inkomsten)
- Kosten aansluiting en meetdienst
- Kosten WA-verzekering
- Kosten Product/Productieverzekering

- Kosten Inspectie en monitoring installatie
- Kosten Administratie

Coöperatie Buurtstroom-deA verkoopt de door de zonnepaneleninstallatie opgewekte stroom aan Greenchoice, de energieleverancier van deA. Met Greenchoice zal Coöperatie Buurtstroom-deA een stroomovereenkomst (PPA) opstellen.

Het businessmodel van Buurtstroom-deA is gebaseerd op een stroomprijs tussen de € 0,033/kWh voor grootverbruik aansluitingen en € 0,043/kWh voor kleinverbruik aansluitingen. De verkoop van de stroom dekt de geraamde kosten.

Figuur 5. Overzicht kasstroom Buurtstroom Apeldoorn

4.3 Wet financieel toezicht

StroomDelen kunnen als een beleggingsproduct gezien worden. Aanbieders van beleggingsproducten zijn in het algemeen verplicht een goedgekeurde prospectus van hun aanbieding voor het publiek beschikbaar te stellen. Op deze verplichting zijn in de Wet Financieel Toezicht (Wft) uitzonderingen opgenomen.

Artikel 53 lid 2 van de vrijstellingsregeling Wet Financieel Toezicht stelt: "Het aanbieden van effecten aan het publiek en toelaten van effecten tot de handel op een in Nederland gelegen of functionerende gereguleerde markt zijn vrijgesteld van hetgeen ingevolge hoofdstuk 5.1 van het Deel Gedragstoezicht financiële markten van de wet is bepaald, voor zover het betreft effecten die deel uitmaken van een aanbieding waarbij de totale tegenwaarde van de aanbieding binnen de Europese Economische Ruimte, berekend per categorie en over een periode van twaalf maanden, minder dan € 2,5 miljoen bedraagt".

De aanbieding van Coöperatie Buurtstroom-deA om StroomDelen voor het project Buurtstroom uit te geven, voldoet daarmee aan voornoemde vrijstellingsregeling, en staat niet onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Om die reden wordt dit document een Informatiememorandum genoemd. Buurtstroom-deA heeft de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht bij het samenstellen van dit Informatiememorandum.

4.4 Externe review

Buurtstroom-deA heeft als uitgevende instelling advies over dit Informatiememorandum ingewonnen bij het accountancy- en belastingadvieskantoor AACC te Apeldoorn.

5 Hoe werkt de inschrijving?

- Geïnteresseerden schrijven zich in via het inschrijvingsformulier op de website van BuurtstroomApeldoorn.nl. Bij inschrijving verklaart men zich akkoord met het StroomDelenreglement en verplicht men zich de factuur te voldoen zodra het betreffende Buurtstroom-project van start gaat. Het StroomDelenreglement staat gepubliceerd op de website van Buurtstroom Apeldoorn.
- De inschrijving voor het eerste project Buurtstroom Sprengeloo start op 6 juni 2017.
- Zodra afspraken met andere dakeigenaars zijn gemaakt, wordt het Buurtstroom project voor een nieuw dak vrijgeven voor inschrijven.
- Inschrijving is bindend; de enige ontbindende voorwaarden zijn: 1. Als er onvoldoende belangstelling voor de betreffende opweklocatie blijkt te zijn. Onvoldoende belangstelling is per opweklocatie vooraf gedefinieerd. 2. Als geen beschikking van de Belastingdienst wordt verkregen. 3. Als geen provinciale subsidie wordt verkregen.
- Er wordt ingeschreven op gehele delen van StroomDelen. De minimale afname is één StroomDeel. Met een StroomDeel wordt circa 250 kWh per jaar opgewekt. Inschrijving is gelimiteerd tot het eigen energieverbruik. Daarboven wordt geen teruggave energiebelasting verstrekt. Om geen 'last' van eventuele energiebesparingsmaatregelen in de eigen woning te krijgen wordt aangeraden niet meer in te schrijven dat tot 85% van het huidige energieverbruik. Tijdens het inschrijfproces wordt hierop gecontroleerd.
- Na inschrijving stuurt Buurtstroom-deA een mail met een bevestiging van de inschrijving.
- Als de grens van het maximum aangevraagde StroomDelen bereikt is, bericht Buurtstroom-deA de inschrijvers daarover.

5.1 Wat gebeurt er als voldoende deelnemers hebben ingeschreven?

Als zich voldoende deelnemers hebben ingeschreven, of preciezer: als er voldoende StroomDelen zijn aangevraagd dan moeten er twee belangrijke stations gepasseerd worden, te weten: de Belastingdienst en de Provincie Gelderland (zie Planning en Beslismomenten op de website van Buurtstroom Apeldoorn). Als beide instanties positief beschikken dan gaat het als volgt verder:

- Buurtstroom-deA stuurt inschrijvers een factuur voor de aangevraagde StroomDelen. Inschrijvers wordt gevraagd binnen een termijn van 30 dagen na de factuurdatum de factuur te hebben voldaan.
- Na tijdige betaling van de factuur is de inschrijver deelnemer aan Buurtstroom Apeldoorn geworden. Deelnemers ontvangen een bevestiging van het aantal betaalde StroomDelen.
- Als de facturen voldaan zijn, zal de omvang van het zonnepark bekend zijn. Buurtstroom-deA zal dan een installateur selecteren.
- Naar verwachting zal de bouw van het zonnepark 6-8 weken in beslag nemen.
- Deelnemers zullen bericht van de ingebruikname ontvangen. Ze zullen worden uitgenodigd voor de officiële start van het betreffende Buurtstroom project.

- De uitbetaling van de jaarlijkse teruggave energiebelasting zal door de energieleverancier van de deelnemer uitgevoerd worden. Coöperatie Apeldoorn deA levert hiervoor de benodigde gegevens aan.
- Deelnemers ontvangen bij aanvang een app waarmee ze de opgewekte energie van de aan hun StroomDelen gerelateerde zonnepanelen kunnen volgen.
- StroomDelen mogen, onder voorwaarden, overgedragen worden. De voorwaarden zijn dat de nieuwe deelnemer voldoet aan de voorwaarden die de Regeling Verlaagd Tarief stelt, dat de deelnemer Buurtstroom-deA hiervan in kennis stelt en dat de belastingdienst aanvraag goedkeurt.

6 Risico's

Daar waar geïnvesteerd en gebouwd wordt bestaan risico's, dat geldt ook voor zonnepaneleninstallaties. De belangrijkste risico's, de mogelijke consequenties ervan en wat gedaan wordt om de risico's af te dekken komen in dit hoofdstuk aan de orde.

6.1 Belangrijkste risico's

Voor de deelnemer zijn er drie belangrijke risico's, te weten:

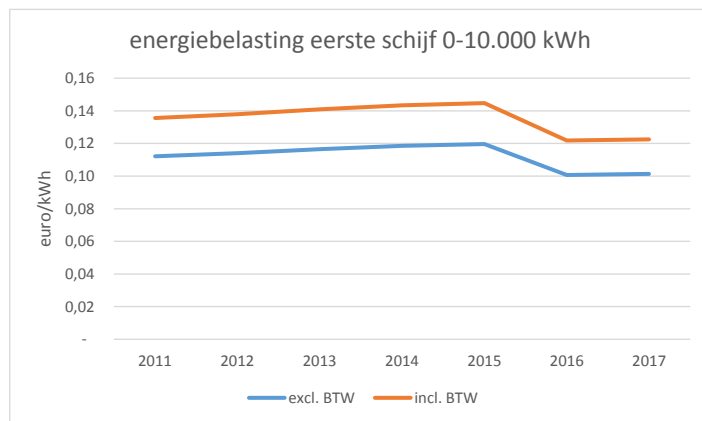
- deelnemer verhuist en komt buiten de postcoderoos te wonen
- de energiebelasting daalt
- de coöperatie Buurtstroom-deA gaat failliet.

Ad 1

Als deelnemer buiten de postcoderoos van de zonnepaneleninstallatie waaraan hij/zij meedoet komt te wonen, vervalt een belangrijke voorwaarde voor meedoen en houdt de overeenkomst voor deelnemer op te bestaan. In dat geval dient deelnemer een afnemer voor zijn/haar StroomDelen te vinden. Dat is de verantwoordelijkheid van de deelnemer. Deelnemer tekent bij inschrijving voor akkoord dat hij of zij bekend is met dit risico en dat hij of zij daarvoor de verantwoordelijkheid draagt. De coöperatie Buurtstroom-deA zal de StroomDelen niet overnemen. Het is wel zo dat de coöperatie behulpzaam zal zijn bij het vinden van een nieuwe deelnemer. De coöperatie zal een wachtlijst van geïnteresseerden aanleggen mocht de belangstelling groter dan het aanbod zijn.

Ad 2

De overheid stelt jaarlijks de belasting op energie vast. De afgelopen 20 jaar is deze belasting flink gestegen. Het kan echter ook gebeuren dat tot een verlaging van de belasting besloten wordt, zoals in 2016 (figuur 6).

Figuur 6 Ontwikkeling energiebelasting 2011-2017

Het valt niet goed te voorspellen wat de ontwikkeling de komende 15 jaar zal zijn. In de financiële overwegingen bij de ontwikkeling van Buurtstroom-Apeldoorn is uitgegaan van een gelijkblijvende energiebelasting. Mocht de energiebelasting dalen dan zal de teruggave op de energienota minder zijn

wat een (mogelijk tijdelijk) nadeel voor de deelnemer is en dus een risico. Anderzijds kan de energiebelasting ook stijgen waardoor deelnemer meer terug krijgt.

Ad 3

Er is een kleine, welhaast theoretische kans, dat de coöperatie Buurtstroom-deA failliet gaat in geval de coöperatie zich in de schulden zou steken. De kans daarop is klein daar de deelnemers lid zijn van de coöperatie en medezeggenschap hebben. Zij kunnen het bestuur van de coöperatie ter verantwoording roepen.

De uitgaven van de coöperatie zijn bekend en goed te voorspellen voor de komende jaren. De uitgaven worden gedekt door de inkomsten uit de verkoop van de opgewekte stroom. Het kan zo zijn dat de stroomprijs daalt, waardoor de inkomsten ook dalen. Dit kan worden opgevangen door naar de verschillende kostenposten, waaronder de post administratie, te kijken. Verder is het zo dat er bij aanvang reserve in de coöperatie is opgenomen om tijdelijke tegenslagen op te vangen. Het is uiteindelijk aan de leden van Buurtstroom-deA om, op voorslag van het bestuur, te beslissen hoe tegenslagen in de exploitatie opgevangen dienen te worden.

De coöperatie Buurtstroom-deA is losgekoppeld van de duurzame energiecoöperatie Apeldoorn. Mocht daar iets mee gebeuren dan heeft dat geen effect op coöperatie Buurtstroom-deA.

6.2 Risico's bij aanvang

Er is onvoldoende belangstelling voor StroomDelen.

Het project gaat niet door; deelnemers ontvangen hun factuur pas nadat er sprake is van voldoende belangstelling.

De oplevering van de zonnepaneleninstallatie is vertraagd.

Een eventuele vertraging kan worden opgevangen. Met de installateur van de zonnepaneleninstallatie is afgesproken dat het risico van verwijtbare vertraging bij de installateur ligt.

De bouwkosten worden overschreden.

Met de installateur is een overeenkomst gesloten met een vaste prijs gebaseerd op een gedetailleerde omschrijving van de werkzaamheden.

De installateur gaat tijdens de bouw van de zonnepaneleninstallatie failliet.

Met de installateur is afgesproken dat pas bij oplevering betaald wordt. De te verwachten schade bij een faillissement is tijdelijke stillegging van het project tot een andere installateur is gevonden. Het kan niet uitgesloten worden dat de kosten van de bouw dan iets stijgen, waardoor het rendement voor deelnemers iets lager zal zijn.

6.3 Risico's bij exploitatie

De risico's tijdens de looptijd van het project kunnen er voor zorgen dat de exploitatie van Buurtstroom-deA niet (of tijdelijk niet) sluitend te krijgen is. De consequenties daarvan zijn in H6.1 ad3 besproken. De meeste hieronder genoemde risico's hebben daarop betrekking.

De zonnepanelen functioneren slecht.

Door de installateur zijn garanties afgegeven op de elektriciteitsproductie van de zonnepaneleninstallatie. Bij tegenvallende opbrengst, die toe te schrijven is aan het slecht functioneren

van de zonnepanelen dan wel van andere onderdelen van de zonnepaneleninstallatie, heeft installateur zich verplicht financiële compensatie te leveren.

De installatie raakt beschadigd door bijvoorbeeld storm, blikseminslag of brand.

Er is voor de volledige zonnepaneleninstallatie (panelen, omvormers en toebehoren) een opstalverzekering gesloten die de risico's van schade aan de installatie en het (tijdelijke) verlies aan productie dekt. Bovendien heeft deA via installateur een aansprakelijkheidsverzekering gesloten die schade aan derden door toedoen van de zonnepaneleninstallatie (bv een vallend zonnepaneel) dekt.

Door onderhoudswerkzaamheden aan het dak wordt de zonnepaneleninstallatie voor een tijd uit productie genomen.

- a. Met eigenaar van het pand waarop de zonnepaneleninstallatie geplaatst is, heeft deA een overeenkomst gesloten waarin gesteld is dat de kosten van een verplaatsing dan wel ontkoppeling van de zonnepaneleninstallatie ten gevolge van werkzaamheden aan het dak in het kader van een meerjarenonderhoud ten laste van Buurtstroom-deA komen. Buurtstroom-deA heeft daarvoor een post 'reservering dakonderhoud' in de begroting opgenomen.
- b. De productieverliezen ten gevolge van het uit bedrijf zijn van de zonnepaneleninstallatie komen niet ten laste van pandeigenaar maar ten laste van Buurtstroom-deA. Verder is afgesproken dat de planning in overleg met Buurtstroom-deA wordt opgesteld om zodoende het productieverlies te beperken.

Het pand waarop de zonnepaneleninstallatie geplaatst is, wordt gesloopt.

Het Recht van Opstal verzekert Buurtstroom-deA van het eigendom van de zonnepaneleninstallatie. Bij een voornemen tot sloop is de pandeigenaar gehouden Buurtstroom-deA daarover te informeren en Buurtstroom-deA het te verwachten verlies te vergoeden.

De eigenaar van het pand waarop de zonnepaneleninstallatie geplaatst is, gaat failliet.

Het Recht van Opstal verzekert Buurtstroom-deA van het eigendom van de zonnepaneleninstallatie, ook bij faillissement van de pandeigenaar.

De weersomstandigheden zijn een jaar slecht door veel bewolking.

In zo'n jaar produceren de panelen minder dan op basis van klimatologie verwacht mag worden. Dat risico is inherent aan het gebruik van zonnepanelen.

De installateur gaat tijdens de exploitatieperiode van de zonnepaneleninstallatie failliet.

De geld voor het onderhoud voor de zonnepaneleninstallatie worden door Buurtstroom-deA beheerd. Mocht de installateur failliet gaan, dan wordt er een andere installateur gezocht die de werkzaamheden kan uitvoeren.

Bijlage A: Afkortingen en Begrippen

AFM	Autoriteit Financiële Markten
GvO	Garantie van Oorsprong; een certificaat dat aantoonst dat de stroom groen is.
kWh	kilowattuur, de maat die doorgaans gebruikt wordt om het energiegebruik in de dagelijkse praktijk aan te geven. Een gemiddeld huishouden in Nederland (bestaande uit 2,2 personen) gebruikt jaarlijks 3300 kWh aan elektriciteit.
IRR	Internal Rate of Return; berekeningsmethode om rendement van investering vast te stellen.
PPA	Power Purchase Agreement (overeenkomst verkoop stroom aan energieleverancier)
VvE	Vereniging van Eigenaren
Wft	Wet Financieel Toezicht
Wp	Wattpiek, ofwel het vermogen van een zonnepaneel dat onder standaard meetcondities wordt geleverd. (zie: http://nl.wikipedia.org/wiki/Wattpiek .) Zo kunnen zonnepanelen onderling vergeleken worden. kWp = 1000 Wp.

Bijlage B: deA en Buurtstroom-deA

deA is de lokale energiecoöperatie van en voor inwoners en bedrijven in de gemeente Apeldoorn. In 2012 is deA opgericht door Apeldoornse burgers die van mening waren dat de overgang naar meer duurzame energie te langzaam ging en die een actieve bijdrage wilden leveren aan meer duurzame energie in Apeldoorn. Sinds die tijd doet deA tientallen lokale projecten die Apeldoorn concreet verduurzamen. Inwoners en bedrijven in de gemeente Apeldoorn kunnen lid worden van deA, waarmee ze mede-eigenaar worden en zeggenschap verwerven. deA levert in samenwerking met Greenchoice ook energie aan inwoners en bedrijven. Zowel gas als stroom, waarbij de stroom in Apeldoorn duurzaam is opgewekt.

deA werkt zonder winstoogmerk. De inkomsten worden besteed aan nieuwe lokale duurzame projecten waar in veel gevallen ook inwoners, scholen en organisaties in kunnen participeren. Doelstelling van deA is duurzame energie aan te bieden aan bewoners en bedrijven in Apeldoorn en omgeving, en om nieuwe duurzame opwek te realiseren. Buurtstroom Apeldoorn past goed in de doelstellingen van deA. Er wordt nieuwe duurzame opwek gerealiseerd, deA legt met Buurtstroom een koppeling tussen deelnemers/investeerders en de nieuwe duurzame opwekker: het betreffende dak. Op deze manier kunnen bewoners en bedrijven in Apeldoorn en omgeving hun steentje bijdragen aan duurzame energie-opwek.

deA heeft de afgelopen jaren ervaring opgedaan met het initiëren en exploiteren van verschillende zonprojecten. In het project 'Zon op School' heeft deA op 16 basisscholen in de gemeente Apeldoorn in totaal 1042 zonnepanelen laten leggen. De zonnepaneleninstallaties zijn door ouders en omwonenden gefinancierd. Deze investeerders krijgen 6 jaar na aanvang hun inleg terug en ontvangen dan een bonus op basis van een rendement van 3% per jaar.

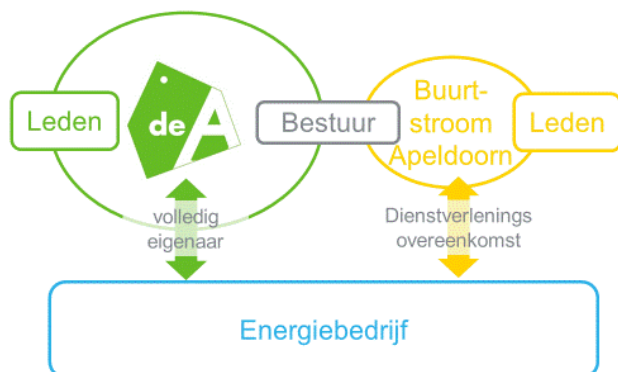
Met het project 'Zon voor Huur' hebben deA en de Apeldoornse woningcorporaties huurders de mogelijkheid geboden om ook te profiteren van zonnepanelen. Huurders kunnen kiezen om 6 tot 10 zonnepanelen op hun dak te laten plaatsen. Ze betalen een vergoeding voor het gebruik van de panelen maar ze ontvangen een grotere som terug door de verlaging van hun energierekening. Netto houden de huurders er jaarlijks geld aan over. Zon voor Huur heeft 170 deelnemers die gezamenlijk 1122 zonnepanelen op hun daken hebben liggen.

In 2016-2017 heeft deA Zonnepark Ecofactorij gerealiseerd. Dit is een zonnepark bestaande uit 2100 panelen op het dak van Maatschap Henk van de Scheur, met de firma Oosterberg B.V. als gebruiker van het pand. De ruim 180 deelnemers aan Zonnepark Ecofactorij hebben voor een volledige financiering gezorgd. De financiële grondslag voor deze deelnemers is een andere dan die volgens de Regeling Verlaagd Tarief. Wat wel overeenkomt is de duur van het project, namelijk 15 jaar.

In totaal wekken de zonnepanelen van de projecten Zon op School, Zon voor Huur en Zonnepark Ecofactorij jaarlijks zo'n 1.000.000 kWh op, equivalent aan het elektriciteitsverbruik van ruim 300 gemiddelde huishoudens.

Buurtstroom-deA is een energie coöperatie opgericht als juridisch vehikel waaronder het project Buurtstroom Apeldoorn gerealiseerd wordt.

Buurtstroom-deA is een satelliet coöperatie van deA (Figuur B1), en is de uitgevende instelling van de StroomDelen.

Figuur B1. De relatie Buurtstroom-Apeldoorn en deA

Het energiebedrijf deA is de uitvoerende organisatie van duurzame energie coöperatie deA. Het energiebedrijf is een dienstverleningsovereenkomst met Buurtstroom-deA aangegaan om de werkzaamheden ten behoeve van Buurtstroom Apeldoorn uit te voeren.